

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดโรคอ้วนในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

THE FACTORS RELATED TO ONSET OF OBESITY IN ADULTS
IN BANG SAO THONG MUNICIPALITY,
SAMUTPRAKARN PROVINCE

ภิชฐ์จีรชัญ พัทชรกุลธนา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

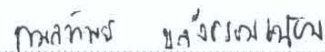
ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดโรคอ้วนในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง
อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ
THE FACTORS RELATED TO ONSET OF OBESITY IN ADULTS
IN BANG SAO THONG MUNICIPALITY,
SAMUTPRAKARN PROVINCE

ภิชรุจีร์ชญ์ พ็ชรกุลธนา

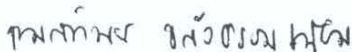
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตรวจสอบและอนุมัติให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)
เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2557

อาจารย์ นายแพทย์เพชร รอดอารีย์
ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

อาจารย์ ดร.กมลทิพย์ ชลัษฐธรรมเนียม
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

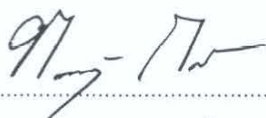
อาจารย์ ดร.กมลทิพย์ ชลัษฐธรรมเนียม
กรรมการ

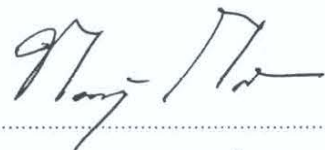
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา ดุรงค์ฤทธิชัย
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา ดุรงค์ฤทธิชัย
กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิศักดิ์ กสิผล
กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิศักดิ์ กสิผล
ประธานหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
(การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

รองศาสตราจารย์อัสยา จันทรวิทยานุชิต
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา ดุรงค์ฤทธิชัย
คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดโรคอ้วนในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง
อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ภิชฐ์จิรัชญ์ พัทธกุลธนา 524012

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: กมลทิพย์ ชลัษฐธรรมเนียม, ประ.ด. (การพยาบาล)

วนิดา ดุรงค์ฤทธิชัย, ส.ด. (การพยาบาลสาธารณสุข)

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดโรคอ้วนในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ ภายใต้ทฤษฎีการพยาบาลของคิงกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีอายุ 20-59 ปี อาศัยในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธงจังหวัดสมุทรปราการจำนวน 391 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดโรคอ้วนตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญท่าน หาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาครอนบาคได้เท่ากับ 0.89 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการทดสอบไคสแควร์

ผลการศึกษา พบความชุกโรคอ้วนร้อยละ 57.54 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 76.44) อายุ 50 - 59 ปี (ร้อยละ 32.44) มีบิดา/มารดาอ้วน (ร้อยละ 44.44) ทำงานนั่งโต๊ะทั้งวัน (ร้อยละ 67.11) นิยมเครื่องดื่มมีน้ำตาล (ร้อยละ 22.22) เกินครึ่งไม่ออกกำลังกาย (ร้อยละ 53.96) รับรู้เรื่องโรคอ้วน ในระดับมาก ส่วนใหญ่ใช้เครื่องทุ่นแรง (ร้อยละ 96.89) อาศัยอยู่ชั้นที่ 2 ขึ้นไป (ร้อยละ 58.22) ครอบครัว ผู้ร่วมงาน บุคคลากรสุขภาพและชุมชนมีบทบาทช่วยควบคุมน้ำหนักในระดับน้อย ขณะที่สถานที่ทำงานมีบทบาทในระดับ น้อยที่สุด ปัจจัยในระบบบุคคลที่มีผลต่อการเกิดโรคอ้วนประกอบด้วย ระดับการศึกษา ($p=.048$) โรคประจำตัว ($p<.001$) การรับรู้ภาพลักษณ์หรือรูปร่างตนเอง ($p<.001$) พฤติกรรมการรับประทานอาหาร ($p<.001$) และกรรมพันธุ์ ($p<.001$) ส่วนปัจจัยในระบบสังคมประกอบด้วย ลักษณะที่พักอาศัย ($p=.035$) และบทบาทบุคคลากรสุขภาพ ($p=.037$)

การศึกษามีข้อเสนอแนะว่า ควรนำปัจจัยที่มีนัยสำคัญมาออกแบบกิจกรรมการพยาบาล สร้างนวัตกรรมหรือแนวปฏิบัติหรือวิธีการเยี่ยมบ้านที่เน้นให้ผู้เป็นโรคอ้วน ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมผลักดันการดำเนินกิจกรรมการจัดการโรคอ้วนในชุมชนอย่างจริงจัง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสะท้อนและค้นหาประสบการณ์การจัดการโรคอ้วนที่ดีและจัดทำโครงการนำร่องที่เป็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานสุขภาพโรงพยาบาลและองค์กรในชุมชน

คำสำคัญ: โรคอ้วน กลุ่มวัยผู้ใหญ่

THE FACTORS RELATED TO ONSET OF OBESITY IN ADULTS
IN BANG SAO THONG MUNICIPALITY,
SAMUTPRAKARN PROVINCE

PISGEERUD PUDCHARAKUNTANA 524012

MASTER OF NURSING SCIENCE (COMMUNITY NURSE PRACTITIONER)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: KAMONTIP KHUNGTUMNEAM, Ph.D. (NURSING)

VANIDA DURONGRITTICHA, Ph.D. (PUBLIC HEALTH NURSING)

ABSTRACT

This survey research aimed to study the factors relating to the onset of obesity in adults in Tambon Bang Sao Thong Municipality based on the King's nursing theory. The study sample consisted of 391 adults, aged between 20 and 59 years old. The questionnaire was employed which consisted of personal characteristic and factors relating to obesity. The content validity was tested by 3 expertise and cronbach's alpha coefficient was 0.89. Data were analyzed by using descriptive statistics and Chi-square.

The study was found that the onset of obesity was 57.54%. Most of them were female (76.44%), age between 50-59 years (32.44%), the parent were obese (44.44%), sedentary life style (67.11%), like soft-drink with sugar (22.22%), non-exercise (53.96%), percept about obesity in high level, use convenience instrument (96.89%), live on or more than the second floor (58.22). Their family, co-worker, health personnel and personnel in community involved the obesities to control their weight in low level, while the workplace involved the obesities to control their weight in the lowest level. The factors which statistically affected to the onset of obesity were as follows: First, as for personal factors, education, had underlying disease, whose siblings or parents were obesity, eating behavior, and heredity. Second, in terms of social system factors, it was discovered that the subjects who lived on the ground floor were also twice more likely to have obesity than those who lived on the second floor or higher and public health personnel role were associated with onset of obesity with significance.

The recommendations were health personnel should employed the significant factors to design nursing activities, create health innovation or guideline or home visit which strongly participate between the obese person, families, and community. Also, the sharing well experiences related to obese management and pilot project which coordinate among health organizations in many levels should be processed.

Keywords: Obesity, Adults

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากคณะบุคคลดังต่อไปนี้ ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.กมลทิพย์ ชลังธรรมเนียม อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา ดุรงค์ฤทธิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์นายแพทย์เพชร รอดอารีย์ รองคณบดี คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลฝ่ายการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า ในการให้คำแนะนำและคำปรึกษา โดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ทั้งใน และนอกเวลาแก่ผู้วิจัย รวมทั้งช่วยตรวจทาน แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการศึกษา ในทุก ขั้นตอนด้วยความเอาใจใส่ตลอดเวลาที่ศึกษา พร้อมทั้งกระตุ้นเตือนให้กำลังใจอันดีแก่ผู้วิจัย เสมอมา จนกระทั่งการศึกษานี้สำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณานี้และขอกราบ ขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนช่วยแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการทำวิทยานิพนธ์ในทุกขั้นตอน ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ ช่วยประสิทธิ์ประสาทความรู้ระหว่างการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ งานส่งเสริมสุขภาพเทศบาลตำบลบางเสาธง และคณะอาสาสมัคร สาธารณสุขชุมชน ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูล ขอขอบคุณประชาชนในเขตเทศบาลตำบล บางเสาธงที่นอกจากจะให้ความร่วมมือในการวิจัยแล้ว ยังเปิดโลกทัศน์ มุมมองแห่งการเรียนรู้ และทำให้เข้าใจชีวิตในแง่มุมหนึ่งแก่ผู้วิจัยด้วย

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณครอบครัวที่ได้ให้ความรัก กำลังใจ และเพื่อน ๆ ที่ไม่ได้กล่าวนาม และ ความช่วยเหลือที่ให้แก่มาตลอด ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ศูนย์บรรณสารสนเทศและเจ้าหน้าที่ ของบัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านสำหรับคำแนะนำ ความช่วยเหลือ และมิตรอันดียิ่งตลอดการศึกษา หาก คุณงามความดีและสิ่งที่เป็นประโยชน์ทั้งหลายอันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ขอมอบแต่ความเจริญ ทุกท่านและบุคคลที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานและดำเนินชีวิตต่อไป

ภิชฐ์จิรัชญ์ พิชรกุลธนา